

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 160

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 3 januari 2024

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Moeder-babyeenheden - Bezetting

Voor de meeste vrouwen is het een periode van grote vreugde, maar sommige kersverse moeders belanden na de bevalling in een depressie. Vaak, maar lang niet altijd, gaat het om vrouwen met een complexe relationele achtergrond, een verslaving of een psychische stoornis. Voor deze vrouwen is gespecialiseerde hulpverlening absoluut aangewezen. Niet alleen voor henzelf, maar ook voor de opbouw van de relatie met hun baby.

Een residentiële behandeling van de moeder kan er echter toe leiden dat de noodzakelijke band tussen de moeder en het kind in de eerste weken en maanden moeilijker of niet kan worden opgebouwd. Het psychiatrisch centrum Bethanië in Zoersel en het Psychiatrisch Ziekenhuis Sint-Camillus in Sint-Denijs-Westrem bieden zorgverlening aan waarbij het kind tijdens de behandeling bij de moeder kan blijven. Vanuit het Zoerselse psychiatrisch centrum werd in 2021 ook een module thuisbehandeling opgestart in de provincie Limburg.

Naar aanleiding van eerdere schriftelijke vragen (met als meest recente mijn schriftelijke vraag nr. 315 van 16 januari 2023) gaf de minister cijfers met betrekking tot de bezetting van die moeder-babyeenheden.

1. Kan de minister gedetailleerde cijfers (aantal aanmeldingen, aantal behandelingen, zowel residentieel als ambulant, als met betrekking tot de outreachingformule) geven met betrekking tot de bezetting per moeder-kindeenheid in 2023?
2. Hoeveel thuisbehandelingstrajecten werden in 2023 opgestart vanuit het psychiatrisch centrum Bethanië en vanuit Karus? Graag een opdeling in functie van de provincie waar de thuisbehandeling werd opgestart.
3. Welke evoluties zijn merkbaar in het aantal aanmeldingen en het aantal opgestarte trajecten en behandelingen? Welke conclusies trekt de minister daaruit?
4. Wat was in 2023 de gemiddelde termijn waarbinnen vrouwen na aanmelding konden worden geholpen? Graag ook telkens de gemiddelde wachttijd voor de thuisbehandelingen, de ambulante begeleidingen en de residentiële opnames. Hoe evolueerden die wachttijden het voorbije jaar? Graag ook telkens een opdeling per voorziening.
5. Bestaan er voor beide moeder-kindeenheden wachtlijsten? Zo ja, hoeveel wachtenden stonden er in elke voorziening op de wachtlijst op 31 december 2023? Graag ook een opdeling naargelang het ging over de thuisbehandelingen, de ambulante begeleidingen en de residentiële opnames. Hoe evolueerden die wachtlijsten het voorbije jaar?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 160 van 3 januari 2024

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. Onderstaande tabellen geven een overzicht van het aantal aanmeldingen (tabel 1) en aantal behandelingen (residentieel, ambulant, outreaching) (tabel 2) binnen de moeder-baby eenheden van het psychiatrisch ziekenhuis Bethanië en het psychiatrisch ziekenhuis Karus in 2023.

Tabel 1. Aantal aanmeldingen in 2023

Aantal aanmeldingen in 2023	
PC Bethanië	488
PZ Karus	275
Totaal	763

Tabel 2. Aantal behandelingen in 2023

Aantal Behandelingen in 2023		
voorziening	Module	Aantal behandelingen
PC Bethanië	Opname	38
	Dagbehandeling	30
	Thuisbehandeling	88
	Totaal	156
PZ Karus	Opname	20
	Dagbehandeling	4
	Thuisbehandeling	56
	Totaal	80

Opmerking: in de cijfers van PC Bethanië wordt elk gestart traject in de specifieke module geteld, ook wanneer dit over een diade gaat die reeds in een andere module behandeld is. In de cijfers van Karus wordt enkel de module waarbinnen een diade opstartte meegenomen in de telling.

2. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het **aantal thuisbehandelingstrajecten (per provincie)**.

Tabel 3. Aantal thuisbehandelingstrajecten

Aantal thuisbehandelingen in 2023		
PC Bethanië	Provincie Antwerpen	59
	Provincie Limburg	29
PZ Karus	Provincie Oost-Vlaanderen	48
	Provincie West-Vlaanderen	8
Totaal		144

Er werden in 2023 in het totaal bij **144 patiëntes** een thuisbehandelingstraject opgezet.

3. In 2023 werd een stijging van het aantal aanmeldingen vastgesteld t.o.v. vorige jaren. De voorzieningen stellen vooral een toename van het aantal vragen voor dagbehandeling en thuisbehandeling vast. Dit is wellicht het effect van een meer systematische en breder verspreide mate van screening en detectie binnen de Vlaamse ziekenhuizen en perinatale netwerkpartners. De voorzieningen melden ook een gestage toename van het aantal vragen om poliklinische consult en advies (197 aanmeldingen in 2023 t.o.v. 174 in 2022).
4. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de wachttijd in dagen tussen aanmelding en de start van de behandeling in de moeder-baby eenheden van PC Bethanië en PZ Karus.

Tabel 4 en 5. Aantal dagen wachttijd tussen aanmelding en opstart behandeling

Aantal dagen wachttijd moeder-baby eenheid PC Bethanië			
	Residentieel	Dagbehandeling	Thuisbehandeling
2022	79	46	86
2023	40	74	97

Aantal dagen wachttijd moeder-baby eenheid PZ Karus			
	Residentieel	Dagbehandeling	Thuisbehandeling
2022	21	0	63
2023	50	0	56

We merken de afgelopen jaren een stijgende tendens in de wachttijd tussen een aanmelding en effectieve opstart van een behandeling. Een grote factor hierin is de hoge wachttijd voor thuisbehandeling. We beschouwen de lange wachttijd voor een behandeling van een moeder-baby eenheid als problematisch. Tijdig ingrijpen op de interactie tussen ouder en baby sorteert de grootste effecten. Om tegemoet te komen aan deze problematiek voorzie ik in 2024 bijkomende middelen om de thuisbehandelingsmodules structureel te versterken.

PZ Bethanië heeft, gezien de stijging van het aantal aanmeldingen en de bestaande wachttijden in 2023 inspanningen gedaan om de behandeltrajecten meer te stroomlijnen en waar mogelijk in te korten. Ze ontwikkelden een drie-fasenmodel voor behandeling binnen opname en dagbehandeling en starten veel vroeger in de behandeltrajecten met het organiseren en op punt stellen van een nazorgplan. Hierdoor kon de wachttijd voor de residentiële behandeling in 2023 sterk ingekort worden t.o.v. in 2022.

Op de moeder-baby eenheid van PZ Karus werd vooral een grote stijging van het aantal trajecten thuisbehandeling vastgesteld en een stijging van de behandelduur in deze module. Een verschuiving van interne personele middelen was noodzakelijk om dit aanbod te kunnen realiseren. De bezetting in de residentiële module was maximaal maar het aantal opnames viel terug van 30 naar 20. De behandelduur residentieel steeg echter opvallend. Hierdoor nam de gemiddelde wachttijd voor opname spectaculair toe.

5. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal zorgvragers die op datum 31/12/2023 op de wachtlijst staan van de moeder-baby eenheden.

Tabel 6. Aantal zorgvragers op wachtlijst op datum 31/12/2023

Aantal zorgvragers op wachtlijst op datum 31/12/2023			
voorziening	Residentieel	Dagbehandeling	Thuisbehandeling
PC Bethanië	5	5	18
PZ Karus	3	0	10

We hebben geen zicht op het aantal zorgvragers die op datum van 31/12/2022 op de wachtlijst stonden van de moeder-baby eenheden en hoe de wachtlijsten dus geëvolueerd zijn het afgelopen jaar.